

**ЕМОЦІЯ, ЕМОЦІЙНІСТЬ ТА ЕМОТИВНІСТЬ:
 ДО ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ТЕРМІНОПОНЯТЬ**

Уляна КЕМІНЬ,

ВДНЗ України “Буковинський державний
 медичний університет”, Чернівці (Україна),
 ulyana89kemin@gmail.com

**EMOTION, EMOTIONALITY AND EMOTIVITY:
 REGARDING THE PROBLEM OF THESE TERMS DISTINCTION**

Ulyana KEMIN,

Higher State Educational Establishment of Ukraine
 “Bucovinian State Medical University”, Chernivtsi (Ukraine),
 ORCID 0000-0002-4433-0306

Кеминь Уляна. Эмоция, эмоциональность и эмотивность: к проблеме разграничения терминопонятий.
Цель научного исследования – разграничить понятия “эмоции”, “эмоциональность”, “эмотивность”, определить систему языковых средств для вербализации эмотивности как лингвистической и текстовой категории. Проявление категории эмотивности в художественном дискурсе М. Матиос еще не было предметом анализа и составляет **новизну** нашей работы. **Актуальность исследования** обусловлена значительным интересом к проблеме эмоции, эмоциональности, эмотивности в лингвистике. Для достижения указанной цели и решения поставленных задач использованы следующие **методы**: описательный с приемами выписки и систематизации – для отбора фактического материала; комплексный – для выяснения эмотивных компонентов значения слова. **Вывод.** В процессе данного анализа установлено, что эмоции, эмоциональность и эмотивность тесно взаимодействуют между собой. Кроме того, эмоциональность является спонтанным свойством речи, а эмотивность – предсказуемым, осознаваемым, связанным с поиском языковых средств, которые придают ей эмоциональности для воздействия на адресата.

Ключевые слова: эмоция, эмоциональность, эмотивность, текстовая категория, лексическая категория.

Постановка проблеми. Емоції народжуються в процесі відтворення дійсності у свідомості людини, а далі відображаються в її фізичній або мовленнєвій діяльності. Емоції – об’єкт дослідження багатьох дисциплін. Філософи, психологи та лікарі досягли значних результатів у дослідженні емоцій. Утім, варто зазначити, що і в мовознавстві досі не втрачає активності вивчення емоцій на різних мовних рівнях. Власне, антропологізована парадигма лінгвістики дає змогу нам апелювати до категорії емотивності як до однієї із категорійних мовних величин, які пов’язані з людиною та її емоціями.

За спостереженнями дослідників, на мовному рівні емоції (психологічна категорія) трансформуються у емотивність (мовна категорія). Як свідчить Ю. Апресян, емоційна система є однією з найскладніших систем людини, оскільки у виникненні, розвитку і прояві емоцій беруть участь практично всі інші системи людини – сприйняття, фізіологічні реакції, інтелект, фізичні системи (зокрема, моторика, що охоплює міміку) і навіть мова¹. Тобто емоційність – психологічна категорія, яка відображає психічний стан людини, а емотивність – лінгвістична категорія, де емоції виражені вербально.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вираження емоцій у мові сьогодні все більше привертає увагу лінгвістів. Перші праці, присвячені розмежуванню понять емотивність/емоційність, належать В. Виноградову, Ш. Баллі, які використовували ці терміни як синоніми. Згодом почали з’являтися ґрунтовні дослідження, присвячені категорії емотивності (Ю. Апресян, А. Залізник, Г. Засекіна, В. Шаховський), катего-

рії емоційності (О. Вольф, С. Єрмоленко, А. Загнітко, О. Шахматов та ін). У цих працях чітко визначено сутність та зміст даних категорій, сформовані різні аспекти проблематики термінознавства, виявлені особливості їх реалізації на різних мовних рівнях.

Незважаючи на широке висвітлення зазначеної проблематики, вивчення категорії емотивності – один із визначальних напрямів лінгвістики сьогодення. Категорія емотивності, як мовне втілення емоційності, залишається одним із нерозв’язаних питань. Висвітлюючи складність понять емоційність/емотивність, вітчизняні дослідники вказують на існування різноманітних підходів щодо вивчення даного питання: комунікативного (Ю. Апресян, Г. Верба, В. Шаховський, С. Шабат-Савка, В. Шинкарук), психолінгвістичного (О. Залевська, О. М’ягкова, Л. Носенко, О. Шахтарович), лінгвокультурологічного (А. Вежбицька, Л. Вільмс, І. Томашева), когнітивного (А. Баранов, М. Гамзюк, В. Кононенко) тощо.

Наявність у науці різноманітних підходів і безліч суперечливих поглядів на предмет вивчення категорії емотивності свідчить про недостатність його вивчення. Попри неабиякі успіхи, досягнуті в даному напрямку, залишається безліч нерозв’язаних питань, саме тому **новизною нашої статті** є вияв категорії емотивності у художньому дискурсі М. Матиос, виражальні засоби мовостилю письменниці досить різноманітні, це дає змогу стверджувати, що її тексти є багатовимірним емотивним простором.

Актуальність нашого дослідження зумовлена

¹ Апресян Ю. D. Izbrannye trudy, Leksicheskaya semantika [Selected Works, Lexical Semantics], Vostochnaya lit-ra RAN, Moskva, 1995, P. 201 [in Russian].

значним інтересом до проблеми ролі емоцій, емоційності, емотивності в лінгвістиці. Вербалізація емоцій у мові, для репрезентації якої можуть використовуватися мовні засоби та мовленнєві механізми, є найпоширенішими способами актуальності і предметом вивчення сучасної лінгвістики.

Мета наукової розвідки – репрезентувати основний погляд дослідників на розмежування понять “емоції”, “емоційності”, “емотивності”, визначити систему мовних засобів для вербалізації емотивності як лінгвістичної та текстової категорії, що має безпосередній зв’язок з низкою психофізичних феноменів і з мовцем – основним суб’єктом процесу спілкування.

Методи дослідження. Для досягнення зазначеної мети й розв’язання поставлених завдань використано такі методи: описовий із прийомами наскрізного виписування і систематизації – для відбору фактичного матеріалу; компонентний – для з’ясування емотивних компонентів значення слова.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відомо, що мова виконує низку функцій, з-поміж яких основною є комунікативна. Цілком слушною видається думка В. Шинкарука про те, що основні положення лінгвістичної теорії емоцій переконують у тому, що емотивна функція мови має право на виділення й визнання її як однієї з основних функцій². У лінгвістиці сьогодні популярною постає тенденція досліджувати мову у нерозривному зв’язку з емоціями. Варто зазначити, що емоції охоплюють усе життя та діяльність людини і відображаються за допомогою мовних засобів. На думку вчених-психологів, емоції виступають невід’ємною частиною людського життя, регулюючи процеси сприйняття дійсності. Вони є психічним відображенням реальності через переживання життєвих подій та ситуацій, що вказує на їх значущість для реалізації потреб індивіда³. Енциклопедичний словник подає таке визначення: “Емоції – це явища психічного життя людини, які відбуваються особисто значущість та оцінку зовнішніх та внутрішніх ситуацій для життєдіяльності людини у вигляді переживань”⁴. Словник української мови тлумачить поняття емоція, як “переживання людиною свого ставлення до дійсності, до особистого і навколишнього життя, душевне переживання, почуття людини”⁵. Одне з найбільш оптимальних визначень поняття “емоція” запропоновано американським психологом К. Ізардом. Емоція – це почуття, яке мотивує, організовує і спрямовує мислення та дії. Вчений виділяє десять фундаментальних базових емоцій: інтерес, радість, здивування, горе, гнів, відраза, презирство, страх, сором і провина⁶. На основі проведе-

ного аналізу художньої спадщини М. Матіос виокремлено, що емоційні стани вербалізуються різними мовними засобами. Таким чином, емоційний стан (страждання, горе) передається незавершеними реченнями, реченням з перерваною структурою: – *Йой, мамко...вставайте, мамко...діти за вами плачуть*⁷. Нанизування питальних структур увиразнюють негативні емоції (гніву, презирства), як-от: *Що тобі у нас треба, гадюко?! – Як що треба?! – аж сперло їй у горлі. – Як то що треба?!*⁸ Емоції (розпачу, сильного душевного болю, відчаю) утворюють питальні речення: – *Ой, нуждочко моя гірка... за що на нас таке горе?*⁹. Виникнення перепитів пов’язано з емоцією (здивування, недовірою), напр.: – *У мене сьогодні збігла дитина – Дитина збігла? Як збігла? Куди збігла? Від кого?*¹⁰. Афіксальні морфеми у структурі слова зазвичай виражають позитивні емоції мовця (радість, доброзичливість), як-от: – *Ох кумко-любко, Васютко злотна...Життя – то трояка ружа, казала колись моя свекруха, дай їй Царство небесне*¹¹; *Зозулько моя, не бійся.*¹² До впливу вербалізації емоції лежить той факт, що вона представляє собою нетривалі, спонтанні почуття людини, в результаті чого мовець стикається зі складностями у виборі тих мовних засобів, які допоможуть якомога ефективніше досягти мети комунікації¹³.

Ю. Апресян вважає, що емоційна система є невід’ємним складником системного образу людини за даними її мови. Дослідник визначає характерні риси емоцій. По-перше, в різних емоціях домінантними може бути власне почуття або інтелектуальна оцінка. По-друге, емоції розрізняються за ознаками інтенсивності та глибинного переживання. По-третє, емоції можуть проявлятися зовнішньо, тобто через мовлення, поведінку, дію, жести або міміку¹⁴. За спостереженнями вченого, емоційна система є необхідною для системного опису образу людини за даними її мови, так лінгвіст визначає алгоритм формування емоцій у мові: 1) первопричина, тобто сприйняття, фізичне чи ментальне спостереження певного положення речей; 2) причина емоції – інтелектуальна оцінка цього положення речей; 3) власне емоція зумовлена положенням речей, за якими спостерігала людина, що дає ту чи іншу інтелектуальну оцінку; 4) зовнішній прояв емоції, який має неконтрольовані фізіологічні реакції тіла на причину, яка викликає емоцію, та контрольовані рухові мовленнєві реакції суб’єкта та фактор, який викликає емоцію чи його інтелектуальну оцінку¹⁵.

Досліджуючи емоції, постає необхідність розмежування понять “емоційності” та “емотивності”.

² Shynkaruk V.D. “Osoblyvosti rechennievych struktur z emotsiino-otsinnymy znachenniam” [Features of sentence structures with emotional and evaluative value], *Studia Linguistica*, Vyp. 5, Kyiv, 2011, P. 27 [in Ukrainian].

³ Petrovskij A. V. *Kratkij psihologicheskij slovar* [Brief Psychological Dictionary], Moskva, 1990, P. 207 [in Russian].

⁴ *Entsyklopedychnyj tлумachnyi slovnyk farmatsevtichnykh terminiv* [Encyclopedic Interpretative Dictionary of Pharmaceutical Terms], Chernykh, Vinnytsia, 2014, P. 243 [in Ukrainian].

⁵ *Slovnnyk ukraïnskoi movy*, v 11-ty tomakh [Dictionary of the Ukrainian language], Kyiv, 1971, V. 2, P. 477 [in Ukrainian].

⁶ Izard K.E. *Emocii cheloveka* [Human emotions], Moskva, Izd-vo MGU, 1980, P. 130 [in Russian].

⁷ Matios M. Natsiia [Nation], Vyd 6-e, Lviv: LA “PIRAMIDA”, 2018, P. 78 [in Ukrainian].

⁸ Matios M. *Solodka Darusia* [Sweet Daria], Lviv: LA “PIRAMIDA”, 2010, P. 207 [in Ukrainian].

⁹ Matios M. *Maizhe nikoly ne navpaky* [Almost never the other way around], Lviv, 2018, P. 42 [in Ukrainian].

¹⁰ Matios M. *Natsiia...* op. cit., P. 14.

¹¹ Matios M. *Solodka Darusia...* op. cit., P. 208.

¹² Matios M. *Shchodennyk strachenoï* [Diary of the executed.], Lviv: LA “PIRAMIDA”, 2005, P. 124 [in Ukrainian].

¹³ Shahovskij V. I. *Kategorizaciya emocij v leksiko-semanticheskoi sisteme yazyka* [Categorization of emotions in the lexical-semantic system of the language], Voronezh, Izd-vo VGU, 1987, P. 24 [in Russian].

¹⁴ Апресян YU. D. *Izbrannye trudy*, *Leksicheskaya semantika...* op. cit., V. 1, P. 452.

¹⁵ *Ibidem*, P. 234.

Категорія емоційності розглядається у вузькій та широкій інтерпретації. У вузькому розумінні, емоційність трактують як відображене та закріплене у семантиці слова почуття того, хто говорить, його відношення до об'єкту мовлення¹⁶. У широкому сенсі, під емоційністю розуміють сукупність сфер вираження почуттів та емоцій суб'єкта, або як посилення чи інтенсивність¹⁷. Варто сказати, що разом із терміном емоційність використовують термін емотивність як синонімічний. За спостереженнями В. Телії, категорія емотивності є психологічною, тому що вона пов'язана з емоційною сферою психіки та співвідноситься за змістом з певними типами емоцій – почуттів-відносин, які ми визначаємо у діапазоні схвальної чи несхвальної реакції на те, що позначається¹⁸.

В. Маслова розмежовує ці два поняття. Під емоційністю дослідниця розуміє “психологічну характеристику особистості, стан рівня розвитку її емоційної сфери. Емотивність – лінгвістична характеристика слова, речення, яка здатна здійснити емоціогенний ефект, викликати у мовної особистості відповідні емоції”¹⁹.

Цікавим також вважається визначення С. Шабат-Савки, яка зауважує, що емоційність відображає поведінку суб'єкта комунікації в конкретний момент мовлення, тому характеризує передусім живе, динамічне, усно-розмовне мовлення. Емотивність дослідниця пов'язує з реалізацією інтенції мовця, зокрема “з прагнення мовця передати свій емоційний стан або ж по-особливому відреагувати на побачене, вербалізуються за допомогою одиниць різних мовних рівнів – лексичного, граматичного та ін.”²⁰.

На думку Я. Гнезділової, потрібно чітко розмежовувати поняття емоційності та емотивності. Емоційність дослідниця трактує, як “чуттєвий стан, викликаний певною ситуацією через непродумані, спонтанні вибрані експресивні мовні одиниці, що створюють такий ефект, який призводить до втрати мовцем самоконтролю чи порушення його психічного балансу. Емотивність є мотивованою, заздалегідь спланованою, експресивною мовленнєвою діяльністю, ретельно продуманою у плані вибору мовних засобів та мовленнєвих стратегій і тактик, які розраховані на емоційний вплив адресата”²¹. Подібної точки зору дотримується В. Шаховський, визначаючи, що емоційним висловлення є тоді, коли воно довільне й слугує засобами вираження емоцій мовця без цілі впливу на адресата. У той же час, коли висловлення є навмисним, усвідомленим і має інтенцію вплинути на адресата, здійснюється за допомогою дібраних мовцем мовних засобів спеціальної лексики, синтаксису й інтонації, воно є емотивним²².

В. Шинкарук трактує термін емотивність у вузькому і широкому значенні. На думку вченого, у вузькому розумінні емотивність співвідноситься із експресивною емотивною лексикою або ототожнюється із конотацією, у широкому – вона розуміється як така, що охоплює усі мовні засоби, які виражають емоції, тобто реалізується одиницями різних мовних рівнів²³. Емотивність – одна із текстових категорій, яка слугує засобами вираження ставлення автора та персонажів тексту до дійсності, що змальовується в тексті. Як спостерігає В. Шаховський, критерієм емотивної компетентності мовної особистості може слугувати її вміння породжувати емотивно коректні тексти, а критерієм її емоційної зрілості – здатність адекватно сприймати емоційні доміанти чужих текстів як відображення інших культур²⁴. Найінтенсивніше текстова емотивність виявляється у художньому дискурсі. Текстова емотивність опирається на такі рівні, як емоційне тло, емотивна тональність та емотивне забарвлення.

Емоційне тло корелює із певним колом тем тексту, які пов'язані з емоційними ситуаціями і є потенційно емотивними. Варто зазначити, що у ролі емотивних виступають теми, особистісно значущі для автора. Кожен письменник добирає тему відповідно задуму, це і відображає своєрідність мови індивіда. Стосовно емотивної тональності Т. Матвеева обґрунтовує її як текстову категорію, зміст якої полягає в психічному саморозкритті автора і в посиленому впливі на адресата²⁵. Авторські емоції втілюються в емотивність тексту, а емотивна тональність формується емоціями оповідача. Відображення емотивного фону та емотивної тональності тексту здійснюється через систему мовних емотивних засобів. Сукупність всіх засобів репрезентації емотивності в тексті називають емотивним забарвленням.

Найкращим засобом передачі емоційних переживань у художньому дискурсі є використання мовних засобів. Засоби вербалізації емоцій у мовистилі М. Матіос представлені одиницями різних мовних рівнів: фонетичного, на якому емотивність пов'язана зі звуком, наголосом та інтонацією; морфологічного, який відображає семантичні типи емотивності різних частин мови; лексичного (фразеологічного), на якому досліджують емотивно марковану лексику; синтаксичного, на якому вивчають конструкцію емотивного синтаксису, та графічного, на якому пунктуаційне оформлення тексту є виразним попередженням про характер мовлення. Розглянемо ці рівні детальніше з прикладами.

Передача емоцій у художньому тексті на фонетико-графічному рівні. На цьому рівні характерними засобами вираження емоцій є розділові знаки та особливий

¹⁶ Kurlova I. V. K Izucheniyu glagol'nyh sposobov vyrazheniya emocional'nyh sostoyanij [To the study of verbal ways of expressing emotional states], Moskva, 1996, P. 137 [in Russian].

¹⁷ Vezhbickaya A. Tolkovanie emocional'nyh konceptov [The interpretation of emotional concepts], Moskva, 1996, P. 331 [in Russian].

¹⁸ Teliya V. N. Konnotativnyj aspekt semantiki nominativnyh edinic [The connotative aspect of the semantics of nominative units], Moskva, 1986, P. 129 [in Russian].

¹⁹ Maslova V. A. Kognitivnaya lingvistika [Cognitive linguistics], Minsk: TetraSystems, 2005, P. 227 [in Russian].

²⁰ Shabat-Savka S. T. Katehoriia komunikativnoi intentsii v ukrainskii movi [Category of communicative intention in the Ukrainian language], Chernivtsi: “Bukrek”, 2014, P. 116 [in Ukrainian].

²¹ Hnezdilova Ya. Emotsiynist ta emotyvnist suchasnoho anhlo-movnoho dyskursu: strukturnyi, semantychnyi i prahmatychnyi aspekty [Emotionality and emotiveness of contemporary English discourse: structural, semantic and pragmatic aspects], avtoref. dys. kand. nauk, Kyiv, 2007, P. 17 [in Ukrainian].

²² Shahovskij V. I. Kategorizaciya emocij v leksiko-semanticheskoy sisteme yazika... op. cit., P. 156.

²³ Shynkaruk V. D. Osoblyvosti rechennievnykh struktur z emotsiino-otsinnymy znachenniam... op. cit., P. 30.

²⁴ Shahovskij V. I. Kategorizaciya emocij v leksiko-semanticheskoy sisteme yazika... op. cit., P. 97.

²⁵ Matveeva T. Funkcional'nye stili v aspekte tekstovykh kategorij, [Functional styles in terms of text categories], Sverdlovsk, Izd-vo Ural'skogo universitetu, 1990, P. 166 [in Russian].

порядок слів у реченні. Нагромадження розділових знаків підсилюють емоційну інтенцію мовлення, а також відображає авторське емоційне сприйняття світу та змалювання навколишньої дійсності крізь призму художнього слова, напр.: – *Що мені не треба було робити, Марію?! Що?! Кажіть!*²⁶; *Ой, Герберте...Герберте! Знав би твій батько, який непутящий син росте без нього*²⁷... *Заткайся, Матею, бола би тебе заткала* ...²⁸

Другий рівень передачі емоцій у художньому дискурсі лексичний. Будь-який текст складається з лексичних одиниць. Навіть ті лексичні одиниці, які в комунікації не несуть емоційного напруження, у певному контексті мають найрізноманітніше емоційне значення. До лексичних засобів вираження емоційності відносять: слова, що називають власне емоцію; слова й вирази, що містять у своїй структурі емоційний елемент – афіксальна лексика, полісемантичні слова, інвективна лексика; слова і вислови, семантична структура яких емоційна (вигуки, частки) та інші засоби, напр.: – *А що слабонька бідашка – то він її жаліє*²⁹; *Е-е-е, кумко-дукио... Та то нічого, якби вродився хлопець. А то дівка*...³⁰; *О-о-о! Не тільки люди, але й сатана нервує, коли комусь добре трохи довше, ніж собі планує сатана*...³¹; *Зозулько моя, не бійся*...³²

Варто зауважити, що фразеологічна вербалізація емоційності передає особливості образного індивідуально-авторського світосприйняття дійсності. Фразеологічні одиниці інтерпретують навколишній світ, виражають суб'єктивне емоційне ставлення носія мови до дійсності³³. Емотивні фразеологізми вирізняються експресивно-оцінним значенням, унаслідок чого служать для створення експресивного тону, реалізуючи знижено-просторічне забарвлення, як-от: – *Иди, стара курво, до хати, вари чоловікові кулешу і тримай дямбу на заперті*³⁴; *Та й якої дідька мами було п'їланитися на дамбу, коли корови пасуться ближче до скалистого берега*³⁵; *...а він усе ж не каліка...иляк би го був трафив ще в моїй утробі, як мені дні коротає тою горілкою, згорів би був, дай Боже*³⁶.

При творенні художнього тексту автор використовує різноманітні засоби, з-поміж яких надзвичайно важливим є синтаксичний рівень. Як зауважує С. Шабат-Савка, “висловлювання слугує найрелевантнішим синтаксичним засобом вербалізації інтенції та охоплює не тільки граматичні, змістові явища, а й психологічні, адже до аналізу залучено цілісний процес мовленнєвої взаємодії, людсь-

кі емоції, почуття, бажання та наміри”³⁷. Емоційне ставлення до висловлюваного в конкретній ситуації спілкування може нашаровуватися на будь-яку синтаксичну конструкцію. До синтаксичних засобів реалізації емоції в художньому тексті належать: окличні речення, незавершені речення, питальні речення, слова-речення та ін.: *Убий мене, Грицьку! Зітни мені голову або задуши...але я не вборонилась!*³⁸; *Тама скоро не знайдемо. – Як?! Бо я знайшов його коло ватри серед колиби. Обгорілого. – Де?!*³⁹; *Мамо...син дивився винуватими очима, повними сліз, і гладив її плечі й руки. – Мамо*⁴⁰; *У мене сьогодні збігла дитина ... – Дитина збігла? Як збігла? Куди збігла? Від кого?*⁴¹

Висновки та перспектива подальшого дослідження. Отже, у процесі аналізу було встановлено, що емоції, емоційність та емотивність тісно поєднані між собою. Крім того, емоційність є спонтанною властивістю мовлення, а емотивність – передбачувана, усвідомлювана властивість мовлення, пов'язана з пошуком мовних засобів, які цілеспрямовано надають їй емоційності для впливу на адресата. Антропозорієнтована парадигма лінгвістики дає нам змогу апелювати до категорії емотивності, як до однієї із категорій мовних величин, які пов'язані з людиною та її емоціями. Емотивність – одна із текстових категорій, яка слугує засобами вираження ставлення автора та персонажів тексту до дійсності, що змальовується в тексті. Результати даного дослідження є початковою ланкою аналізу мовних засобів вираження емотивності у художньому дискурсі М. Матіос. Перспективою подальших наукових розвідок є детальний аналіз ідіолекту письменниці на всіх мовних рівнях, адже використання автором тих чи інших мовних засобів, свідчить про його мовну майстерність.

Ulyana Kemin. Emotion, emotionality and emotivity: regarding the problem of these terms distinction. Emotion, emotionality and emotivity: regarding the problem of these terms distinction. The aim of the research studied is to represent the researchers' main view on the terms “emotion”, “emotionality”, “emotivity” destination, to single out language means for the emotivity verbalization as linguistic and text category. The category of emotivity revealing in M. Matios literary discourse has not been the object of analysis yet and that is served as the novelty of this research paper. **Topicality** of our research is stipulated by the great interest to this problem of emotion, emotionality and emotivity in linguistics. Emotions verbalization in a language for the representation of which language means and mecha-

²⁶ Matios M. Solodka Darusia... op. cit., P. 77.

²⁷ Matios M. Bukova zemlia. Roman-panorama zavdovzhky u 225 rokov [Beech ground. A long-distance panorama of 225 years], Kyiv: A-BA-BA-NA-LA-MA-NA, 2019, P. 107 [in Ukrainian].

²⁸ Ibidem, P. 59.

²⁹ Ibidem, P.168.

³⁰ Ibidem, P. 118.

³¹ Ibidem, P. 95.

³² Matios M. Maizhe nikoly ne navpaky... op. cit., P. 56

³³ Holubovska I. O. Etnichni osoblyvosti movnykh kartyn svitu [Ethnic features of linguistic pictures of the world], Kyiv, 2004, P. 88 [in Ukrainian].

³⁴ Matios M. Solodka Darusia... op. cit., P. 74.

³⁵ Ibidem, P. 114.

³⁶ Ibidem, P. 29.

³⁷ Shabat-Savka, S. Psykholinhvistychnyi vymir komunikativnoi intentsii: substantsiia movtsia ta syntaksuvannia [Psycholinguistic Dimension of Communicative Intention: Speaker's Substance and Syntaxing], PSYKHOLINHVISTYKA, 24(2), P. 327 [in Ukrainian].

³⁸ Matios M. Solodka Darusia... op. cit., P. 110.

³⁹ Matios M. Maizhe nikoly ne navpaky... op. cit., P. 50.

⁴⁰ Ibidem, P. 106.

⁴¹ Matios M. Maizhe nikoly ne navpaky... op. cit., P. 78.

nisms are used is the wide spread method of topicality and the object of studying in contemporary linguistics. For achieving of the aim mentioned and solving of the given tasks the following **methods** are used: descriptive with insert- through and systematization approaches for the material selection and complex for emotive components defining of word meaning. **Conclusion.** At the end of our research analysis we have come to a conclusion that emotion, emotionality and emotivity are interacting with each other. Besides emotionality is the spontaneous property of a language and emotivity is predictable, conscious property of a language connected with searching of language means bestowing its emotionality for impact on an addressee. The linguistics anthropological paradigm enables us to appeal to the category of emotion, as one of the linguistic categories that relates to a person and his emotions. Emotionality is one of the text categories that serves as a means of expressing the author's and the character's attitude to the reality depicted in the text.

Key-words: emotion, emotionality, emotivity, textual category, lexical category, anthropological paradigm.

Кемінь Уляна – викладач кафедри суспільних наук та українознавства ВДНЗ України “Буковинський державний медичний університет”. Аспірантка Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Працює над кандидатською дисертацією на тему: “Категорія емотивності та мовні засоби її експлікації у художньому дискурсі М. Матіос”.

Kemin Ulyana – teacher of Department of Social Sciences and Ukrainian Studies of Higher State Educational Establishment of Ukraine “Bukovinian State Medical University”. Postgraduate student of Chernivtsi National University named after Y. Fedkovich. She works on her PhD thesis: “The category of emotion and linguistic means of its explication in the M. Matios artistic discourse”.

Received: 13.02.2020

Advance Access Published: March, 2020

© U. Kemin, 2020